

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
**Sektor spożywczy
w Egipcie**

**SEKTOR SPOŻYWCZY
W EGIPCIE**

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Branża rolno-spożywcza.	5
2.	Charakterystyka sektora	6
3.	Eksport / import	10
4.	Zestawienie największych firm na rynku.	12
5.	Inwestycje zagraniczne.	14
6.	Perspektywy sektora	15
7.	Uwarunkowania prawne wejścia na rynek.	16
8.	Aktualne formy pomocy publicznej	17
9.	Podsumowanie	18
10.	Źródła	19
11.	Najważniejsze targi w Egipcie	20

1. Branża rolno-spożywcza

Sektor rolno-spożywczy stanowi 11,96% całości PKB Egiptu oraz jest największym prywatnym pracodawcą, zatrudniając 28,2% siły roboczej. Całkowita powierzchnia ziem uprawnych w Egipcie zajmuje 8,6 mln akrów – z czego znaczna większość, 6,5 mln akrów znajduje się w Deltcie Nilu, pozostała część to zrekultywowane ziemie na Pustyni Zachodniej. Wszystkie ziemie uprawne stanowią jedyne 5% całkowitej powierzchni Egiptu, a 90% gospodarstw rolnych to drobni farmerzy. Taki stan rzeczy wpłynął negatywnie na rozwój sektora spożywczo rolniczego. W ostatnich latach rząd egipski odnotowuje potrzebę wprowadzania technologicznych usprawnień i ulepszeń w produkcji rolnej. Farmerzy nie posiadają sprawnej organizacji, brak im wiedzy i strategii produkcyjnej zorientowanej na rynek. Sytuacja ta wskazuje na znaczny potencjał rozwojowy rolnictwa egipskiego i otwiera szerokie możliwości inwestycyjne.

2. Charakterystyka sektora

W rolnictwie egipskim wyróżnia się dwa typy gospodarstw – zdecydowana większość to małe, rozdrobnione farmy w delcie oraz dolinie Nilu. Małe firmy rolne stanowią około 90% krajowego zasobu ziem uprawnych i 60% potencjału produkcyjnego. Pozostała część to duże przedsiębiorstwa produkcji rolniczej stosujące nowoczesne metody upraw na zrehabilitowanych terenach pustynnych. Są to w większości farmy o powierzchni ponad 5 akrów oraz duże korporacje produkcji rolnej skoncentrowane na nowych ziemiach uprawnych na terenach pustynnych.

Niska rentowność inwestycji w rolnictwie spowodowana jest wysoką ceną ziemi oraz niewielkimi zbiorami, które są wynikiem niskiego poziomu mechanizacji i wiedzy rolników. Przekazywanie wiedzy farmerom leży w kompetencji Ministerstwa Rolnictwa, jednak działalność tego organu nie jest wystarczająca zważając na ogromne potrzeby. W 2009 roku egipskie Ministerstwo Rolnictwa ogłosiło długoterminową Strategię Zrównoważonego Rozwoju Rolnictwa /Sustainable Agricultural Development Strategy – SADS/.

Zgodnie z tym planem do 2030 roku Egipt ma osiągnąć wszechstronny rozwój ekonomiczny i społeczny bazujący na dynamicznym sektorze rolnictwa zdolnym do zrównoważonego i szybkiego rozwoju oraz na redukcji ubóstwa na wsi. Nadrzędnym celem rządowego programu SADS jest zrównoważone wykorzystanie zasobów rolnictwa egipskiego – wody i rekultywowanych terenów pustynnych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rekultywacji Ziemi wprowadziło plan mający na celu zwiększenie produkcji rolniczej by w przyszłości osiągnąć wyższy poziom bezpieczeństwa żywnościowego. Zgodnie z planem do 2030 roku ma znacząco wzrosnąć produkcja rolnicza zapewniając lepsze zaspokojenie popytu wewnętrznego: pszenicy z 54% w 2014 r. do 81%; kukurydzy z 53% w 2014 r. do 92%; oraz cukru z 77% w 2014 r. do

93% zapotrzebowania konsumpcyjnego rynku Egiptu. By zrealizować te zamierzenia rząd planuje zwiększenie powierzchni upraw do 22,2 mln akrów w 2030 r. Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Rekultywacji Ziemi chce równocześnie wprowadzić projekt nawadniania ziem, który ma na celu zwiększenie obszaru ziem uprawnych o 7% - 10% do 2030 roku. Głównym priorytetem jest sprawienie by Egipt był w stanie zaspokoić 75% krajowego popytu na pszenicę w ciągu najbliższych dziesięciu lat. Kluczowym projektem jest przekształcenie ponad 1,5 miliona akrów jałowej zachodniej pustyni w grunty orne.

Perspektywy sektora

Potencjał inwestycyjny Egiptu w sektorze rolniczo-spożywczym wynika z:

- Dużej bazy potencjalnych konsumentów: przy rosnącej liczbie ludności wynoszącej ponad 90 milionów, egipski rynek jest uważany za jeden z największych rynków konsumenckich w regionie.
- Klimatu: w Egipcie klimat pozwala na wydłużenie i dodatkowe okresy wegetacji, szczególnie korzystne dla tego sektora, możliwa jest uprawa ozima od listopada do maja, kiedy to produkcja rolna staje się bardzo ograniczona w Europie i Azji Północnej.
- Lokalizacji: Terytorium otoczone dwoma kontynentami - Afryką i Azją, położone nad Morzem Śródziemnym, w połowie drogi między Wschodem a Zachodem, co powoduje, że Egipt jest idealnym miejscem do eksportu produktów rolnych na ościenne rynki konsumenckie.
- Kapitału ludzkiego: Egipt ma największą siłę roboczą w sektorze rolnictwa w regionie
- Umów handlowych: Egipskie umowy o wolnym handlu
- Działań rządu: Rząd inwestując w projekty rekultywacji ziemi zwiększające powierzchnię dostępną dla produkcji rolnej, zainicjował szereg programów mających na celu poprawę bezpieczeństwa żywnościowego w Egipcie.

- Wielkich projektów rolniczych: Egipt rozpoczął realizację projektów rolniczych rozproszonych po całym kraju, skoncentrowanych na celach rozwojowych takich jak:
 - Projekt zachód Nubaria - Projekt ma na celu edukację rolników w zakresie nowych technik uprawy, gospodarki wodnej i hodowli zwierząt odpowiednich do nowego środowiska. Udział w kursach szkoleniowych, wizytach w terenie i wizytach ekspertów pomoże rolnikom w przezwyciężeniu problemów technicznych i opracowaniu innowacyjnych rozwiązań, jednocześnie znacznie zwiększając komfort życia uczestniczących rolników.
 - **Projekt Toshka** - wielki projekt irygacji części zachodniej Sahary w Egipcie, część projektu The Southern Valley Development Project zaplanowanego w celu stworzenia nowych terenów pod rolnictwo i osadnictwo.
 - **Projekt Kanał El Salam** - jest projektem nawadniania i rekultywacji, na bazie zasobów wodnych z oddziały Damietta na rzece Nil.
 - **Projekt wschód El Owainat** - Projekt East Owainat usytuowany w południowo-zachodnim regionie Pustyni Zachodniej i jest projektem rekultywacji gruntów do wykorzystania w rolnictwie. Docelowy obszar rekultywacji wynosi 230 000 akrów, celem jest obsłużyć 100 000 ludzi i stworzyć 20 000 miejsc pracy. Począwszy od 2013 r., 110,675 akrów zostało odzyskanych w projekcie.

Najważniejsze uprawy w Egipcie:

- **Ryż:** jest najważniejszym zbożem produkowanym w Egipcie. Jest również drugim, po bawełnie, najczęściej eksportowanym produktem. W ubiegłym roku produkcja ryżu osiągnęła prawie 4 mln ton. Egipt wciąż pozostaje liderem produkcji w Afryce.
- **Bawełna:** bawełna egipska znana jest na całym świecie ze względu na swoją świetną jakość. Produkcja i eksport tego materiału jest strategicznym towarem gospodarki egipskiej i przyczynia się do 26,4% PKB kraju, generując rocznie 7 miliardów USD zysków z eksportu. Kraj jest drugim producentem w Afryce, po Mali.

- **Uprawy cukrowe:** Trzcina cukrowa jest główną uprawą w górnym Egipcie. Około 90% plonów jest wykorzystywane do produkcji cukru. Burak cukrowy rośnie również na dużych obszarach w delcie Nilu i przyczynia się do rozwoju przemysłu cukrowniczego w Egipcie.

3. Eksport / import

W sektorze spożywczo-rolniczym działa obecnie 5809 przedsiębiorstw, a ich całkowity kapitał wynosi 9,6 mld EGP. Eksport produktów rolnych i przetworzonych produktów spożywczych osiągnął kwotę 4,9 mld USD (w 2013 r.) w tym (3,2 mld USD produktów rolnych i żywych oraz 1,6 mld USD przetwórstwa spożywczego), co stanowi blisko 13,8% całkowitego eksportu.

Najważniejsze produkty eksportowe z sektora spożywczego w 2017 (w milionach USD)

1.	Cytrusy, świeże lub suszone	634
2.	Sery i twaróg	273
3.	Ziemniaki	273
4.	Cukier trzcinowy lub buraczany	235
5.	Cebula, czosnek i por	234

Źródło: stat.wto.org

Najważniejsze produkty importowane z sektora spożywczego w 2017 (w milionach USD)

1.	Pszenica i mieszanka żyta z pszenicą	2624
2.	Kukurydza	1723
3.	Mięso wołowe mrożone	1029
4.	Nasiona soi	864
5.	Cukier trzcinowy lub buraczany	800

Źródło: stat.wto.org

Pszenica jest głównym importowanym towarem spożywczym. Egipt jest drugim na świecie krajem, po Indonezji pod względem ilości importowanej pszenicy. Głównymi dostawcami tego zboża są: Rosja \$1,6 miliardów USD (wzrost 1,7% w porównaniu z 2013), Ukraina: 519,2 mln USD

(wzrost o 1,2%), Rumunia: 223,7 mln USD (wzrost o 222%), Polska: 57.4 mln USD (spadek o -12,1%).

Wymiana handlowa z Polską

Polskie produkty w Egipcie cieszą się dużą rozpoznawalnością i znane są z dobrej jakości i konkurencyjnych cen. Wg danych GUS za 1. kwartał 2018 r., polsko-egipskie obroty handlowe wyniosły 112,7 mln USD (wzrost o blisko 11 % w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r.), w tym polski eksport – 69,7 mln USD (spadek o 0,7 %), natomiast import – 43,0 mln USD (wzrost o 36,6 %).

Przedsiębiorstwa i rynek pracy

W ostatnich latach zauważa się znaczący wzrost firm działających w obszarze rolnictwa. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez General Authority for Investment and Free Zones, w ciągu ostatnich 6 lat nastąpił gwałtowny wzrost liczby firm działających w sektorze rolnictwa, z 189 w 2012 do 1063 w 2018. Przewiduje się, że tendencja wzrostowa ma utrzymać się w kolejnych latach.

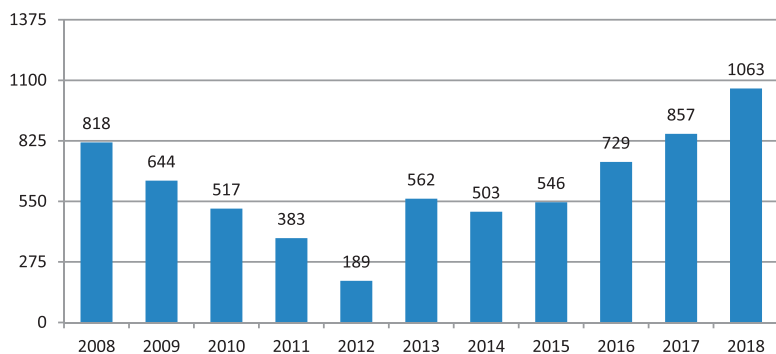

4. Zestawienie największych firm na rynku:

Egipski sektor produkcji żywności jest rozdrobniony. Przeważają w nim drobne sklepy lokalnych przedsiębiorców. W ciągu ostatnich kilku lat zauważa się coraz większy udział dużych zagranicznych firm sektora rolno-spożywczego.

Na rynku egipskim największy udział w rynku mają firmy takie jak: Kellogg Co, Nestle Egypt SAE, Ferrero SpA, Nutricia Zoetermeer NV, Cadbury Egypt Group for Foods Industries Co, Danone Egypt.

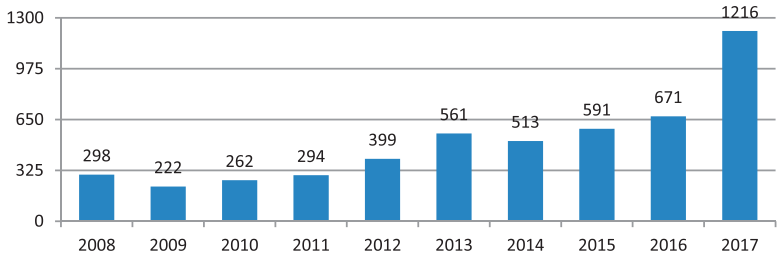
Rozwój firm działających w sektorze rolnictwa w ciągu ostatnich 10 lat:

Źródło: General Authority for Investment and Free Zones

Podobny trend utrzymuje się również w obszarze przetwórstwa spożywczego, gdzie zanotowano trzykrotny wzrost z 399 w 2012 do 1216 w 2017.

Liczba firm działających w sektorze przetwórstwa spożywczego:

Źródło: General Authority for Investment and Free Zones

Rząd egipski wprowadzając program rozwojowy do 2030 roku znacznie zwiększył również nakłady w celu realizacji tego projektu. Wydatki na sektor przetwórstwa spożywczego wzrosły prawie trzykrotnie.

Łączna liczba firm produkcyjnych żywności i napojów w Egipcie wynosi 3390, lecz szybki przyrost populacji powodujący wzrost spożycia powoduje dynamiczny rozwój technologii przetwórstwa spożywczego.

5. Inwestycje zagraniczne

Przejęcia są najczęstszym sposobem wejścia na rynek egipski. Dla przykładu, w 2015 roku, firma Kellogg przejęła Mass Food Group, egipską firmę produkującą płatki śniadaniowe.

Egipt stanowi doskonały punkt wyjścia dla dalszych inwestycji w regionie. Rosnąca liczba ludności i obecne trendy żywieniowe dają doskonałe warunki do wkroczenia szturmem na rynek lokalny.

6. Perspektywy sektora

Z uwagi na swoje strategiczne położenie Egipt postrzegany jest jako platforma produkcyjna i handlowa dla rynku afrykańskiego i Bliskiego Wschodu. Ze względu na szybko rosnącą liczbę ludności rząd egipski nie jest w stanie zaspokoić wewnętrznych potrzeb kraju. Egipski rynek liczy około 88 milionów konsumentów co czyni go jednym z największych w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Rząd egipski starając się zaspokoić rosnące potrzeby konsumentów zachęca do inwestycji, oferując szereg udogodnień i ulg. Wśród nich są ulgi podatkowe nawet do 50%, niskie koszty pracy i ogromny rynek zbytu – te wszystkie atuty posiada rynek Egiptu. Klimat i bliskość geograficzna Egiptu do rynków eksportowych w Europie, Afryce i na Bliskim Wschodzie sprawiają, że idealnie nadaje się też jako platforma eksportowa dla przemysłu spożywczego i przetwórstwa żywności.

W ostatnich latach zwiększyła się liczba nowoczesnych supermarketów i hipermarketów zagranicznych korporacji, wypierając przy tym tradycyjne, rodzinne sklepy. Oczekuje się również, że na rynek egipski napływać będzie coraz więcej zagranicznych, zazwyczaj zachodnich marek. Stany Zjednoczone, Francja, Niemcy, Włochy, Szwajcaria, Grecja, Holandia, Dania, Tajlandia i Chiny są głównymi dostawcami na egipskim rynku przetworzonych produktów żywnościowych

7. Uwarunkowania prawne wejścia na rynek

Jeżeli chodzi o import produktów spożywczych do Egiptu podlega regulacjom wewnętrznym rządu egipskiego. W przypadku importu świeżych owoców i warzyw stosuje się dekret nr 3007 z 2001 roku. Zgodnie z regulacjami dotyczącymi importu wprowadzenie na rynek w Egipcie owoców i warzyw po raz pierwszy z określonego rynku eksportowego – kraju pochodzenia, musi być od dnia 15 kwietnia 2013 r. poprzedzone poddaniem produktów, które mają być importowane, procedurze analizy ryzyka obecności żywych organizmów szkodliwych (Pest Risk Analysis – PRA), przeprowadzanej przez egipską służbę fitosanitarną Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ). W przypadku importu polskich owoców i warzyw przeprowadzane po raz pierwszy do Egiptu po 15 kwietnia 2013 r. wymagane jest skierowanie przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa do CAPQ oficjalnego wniosku w języku angielskim z załączonym technicznym opisem do każdego importowanego produktu oddzielnie. Ten opis techniczny musi być sporządzony także w języku angielskim wg kwestionariusza wymaganego przez CAPQ, gwarantującego przeprowadzenie PRA zgodnie z międzynarodowymi standardami fitosanitarnymi i regułami WTO. Wniosek o wszczęcie procedury PRA powinien być skierowany do CAPQ dla każdego produktu oddzielnie.

Z dn. 16.03.2016 r. wszedł w życie Dekret nr 43/2016 Ministerstwa Handlu i Przemysłu. Zgodnie z tym dekretem by móc eksportować do Egiptu towary z 25 kategorii należy być zarejestrowanym w nowym rejestrze prowadzonym przez GOIEC. Do towarów rolno-spożywczych podlegających wpisowi do rejestru należeć będą: mleko i jego przetwory, przetworzone i suszone owoce, oleje i tłuszcze, słodczyce, wyroby czekoladowe, makarony, soki owocowe, woda mineralna,

8. Aktualne formy pomocy publicznej

Nowa ustawa inwestycyjna nr 72 z 2017 r. została oficjalnie opublikowana 31.05.2017 i weszła w życie 1.06.2017. Nowa ustawa uchyla poprzedni akt legislacyjny z 1997 roku. Ustawa inwestycyjna nr 72 ma na celu wspieranie inwestycji zagranicznych i ograniczenie biurokracji, a tym samym ułatwienie procesu implementacji.

Jedną z najważniejszych zmian z punktu widzenia przedsiębiorcy zagranicznego jest traktowanie na równi firm lokalnych z firmami zagranicznymi. Ponadto, rząd egipski oferuje zmniejszone opłaty celne i ulgi podatkowe obejmujące inwestycje w mniej rozwiniętych regionach. Co więcej, nowa ustawa przewiduje, że inwestorzy zagraniczni mają prawo do transferu swoich zysków poza granice Egiptu.

9. Podsumowanie

Egipski sektor rolno-spożywczy stoi przed szeregiem wyzwań, takich jak zmiany klimatu, niedobór wody czy rosnące zapotrzebowanie na zdrową żywność. Producenci lokalni często nie posiadają najnowszej wiedzy i technologii co skutecznie uniemożliwia im produkcję żywności na większą skalę. Potrzebny jest napływ zachodniego know how, który byłby motorem do działania dla sektora spożywczo-rolniczego. Pomimo poprawy wydajności rolnictwa. Według najnowszych szacunków Organizacji Narodów Zjednoczonych populacja Egiptu wzrośnie o 60% do roku 2050, co oznacza, że już teraz ogromny rynek zbytu będzie się stale powiększał. W związku z tym konsumpcja podstawowych produktów spożywczych, takich jak zboża czy cukier ma wzrosnąć z 2% do 16% w ciągu najbliższej dekady. Już teraz nawyki konsumentów egipskich dynamicznie się zmieniają. W przeszłości większość konsumentów preferowała zakupy w małych lokalnych sklepach. Rosnąca liczba supermarketów i dużych sklepów spowodowała jednak zmianę dotychczasowych nawyków wraz ze zmianą nawyków i ewolucją żywienia, co również potencjał na importowane produkty spożywcze.

Polskie produkty już dziś cieszą się dobrą renomą i rozpoznawalnością.

10. Źródła

BMI research report- Egypt Agribusiness Q2 2018

Ministry of planning <http://mpmar.gov.eg>

State information service <http://www.sis.gov.eg/?lang=en-us>

Euromonitor international Database (Egypt profile report2017)

The Egyptian agriculture (www.agricultureegypt.com)

Monitoring Report on Economic and Social Performance During the fourth quarter and fiscal year 2015/2016, <http://mpmar.gov.eg/>

CAPMAS (Egypt in numbers report 2017) <http://www.capmas.gov.eg>

GAFI (General Authority for Free Zones & Investments) <http://www.gafi.gov.eg>

11. Najważniejsze targi w Egipcie

- Agrena; 25-27 października; Cairo International Fair Ground

20. międzynarodowa wystawa dotycząca zarządzania i produkcji drobiu, zwierząt gospodarskich i ryb

- Sahara Expo; 16-19 września; Cairo International Fair Ground

SAHARA wprowadza do Egiptu i regionu najnowszą technologię w nowoczesnym rolnictwie, szczególnie w dziedzinie rekultywacji pustyni, to stąd nazwa wystawy „SAHARA”.

- Agri business; 23-25 lutego 2019 r.; Cairo International Fair Ground

Międzynarodowa wystawa dla rolnictwa, eksportu i rekultywacji

- Food Africa; 08-10 grudnia; Cairo International Fair Ground

Food Africa zaznaczyło swoją obecność jako najważniejsza międzynarodowa wystawa w regionie Afryki, poświęcona branży rolno-spożywczej

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl